

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 424/2024-93

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miloša Maďara a zo sudcov Jany Baricovej a Miroslava Duriša (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky **CZT Ružomberok, s. r. o.**, Bystrická cesta 1, Ružomberok, zastúpenej Hronček & Partners, s. r. o., Kálov 1, Žilina, proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 41Cob/11/2024-567 z 2. februára 2024 takto

rozhodol:

- Uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 41Cob/11/2024-567 z 2. februára 2024 **bolo porušené** základné právo sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
- Uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 41Cob/11/2024-567 z 2. februára 2024 **zrušuje a vec vracia** Krajskému súdu v Banskej Bystrici na ďalšie konanie.
- Krajský súd v Banskej Bystrici **je povinný** sťažovateľke nahradiť trovy konania v sume **1 285,13 eur** a zaplatiť ich právnomu zástupcovi sťažovateľky do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

Odôvodnenie:

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka označená v záhlaví tohto rozhodnutia sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 3. mája 2024 domáhala vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením krajského súdu namietaným v záhlaví tohto uznesenia. Navrhuje zrušiť napadnuté rozhodnutie, vrátiť vec krajskému súdu na ďalšie konanie a priznať jej

náhradu trov konania vo výške 582,14 eur. Uznesením ústavného súdu č. k. I. ÚS 424/2024-60 z 24. júla 2024 bola ústavná sťažnosť prijatá na ďalšie konanie v celom rozsahu.

2. Okresný súd Žilina na základe návrhu žalobcu GreMi KLIMA, s. r. o., Kragujevská 9, Žilina, IČO 36 424 676 (ďalej len „žalobca“), vydal 19. decembra 2023 uznesenie č. k. 38Cb/156/2023-496, ktorým nariadil zabezpečovacie opatrenie a zriadil v prospech žalobcu záložné právo na nehnuteľnosti vo vlastníctve sťažovateľky v katastrálnom území Ružomberok na zabezpečenie pohľadávky žalobcu voči sťažovateľke na zaplatenie istiny 2 203 396,25 eur s príslušenstvom uplatnenej na základe zmluvy o dielo č. 2022/P/13 uzavretej medzi žalobcom a sťažovateľkou 19. septembra 2022 v znení dodatku č. 1 z 25. novembra 2022, v konaní vedenom na okresnom súde pod sp. zn. 38Cb/156/2023.

3. Sťažovateľka je obchodnou spoločnosťou, ktorej jediným spoločníkom s obchodným podielom vo veľkosti 100 % je mesto Ružomberok. Mestské zastupiteľstvo mesta Ružomberok uznesením č. 99/2021 z 30. júna 2021 prejavilo súhlas s realizáciou stavby Mestská plaváreň v Ružomberku prostredníctvom sťažovateľky a súhlasilo s financovaním výstavby úverom, ktorý si zoberie sťažovateľka a mesto Ružomberok bude kryť jeho splátky a úroky z rozpočtu mesta po dobu výstavby a splácania úveru. Mesto Ružomberok následne vložilo do základného imania sťažovateľky formou nepeňažného vkladu pozemky určené k výstavbe stavby Mestská plaváreň v Ružomberku v hodnote 432 400 eur a 12. septembra 2022 prijalo uznesenie č. 131/2022, ktorým na účel prefinancovania výstavby uvedenej stavby schválilo postupné zvyšovanie základného imania sťažovateľky v období od 25. marca 2024 do 25. marca 2034 o sumu celkom 7 502 800 eur. Prijatie tohto uznesenia bolo odôvodnené tým, že táto suma bude pokrývať náklady, ktoré bude mať sťažovateľka v súvislosti s financovaním danej výstavby mestskej plavárne. Následne 19. septembra 2022 sťažovateľka ako dlžník a Slovenská sporiteľňa, a. s., ako veriteľ uzatvorili zmluvu o úvere č. 811/CC/22, na základe ktorej úverový rámec zodpovedá sume 7 500 000 eur, pričom tento mal poskytovať sám osebe dostatočné zdroje na financovanie všetkých nárokov, čo podľa sťažovateľky nie je pravda.

4. Sťažovateľka je verejný obstarávateľ a pred uzatvorením zmluvy o dielo s osobou žalobcu bolo realizované verejné obstarávanie. Dané verejné obstarávanie na predmet nadlimitnej zákazky s názvom „*Výstavba mestskej plavárne v Ružomberku*“ bolo vyhlásené sťažovateľkou, pričom oznámenie o vyhlásení verejného obstarávania bolo zverejnené v Úradnom vestníku Európskej únie 1. októbra 2021 pod značkou 2021/S 191-493463 a vo Vestníku verejného obstarávania č. 224/2021 zo 4. októbra 2021 pod značkou 44633-MSP.

5. V rámci verejného obstarávania boli predložené ponuky – návrhy na plnenie kritérií nevylúčených uchádzačov: a) žalobca – ponúkaná cena za celý predmet zákazky 7 192 000 eur bez dane z pridanej hodnoty (ďalej len „DPH“), teda 8 630 400 eur s DPH, lehota výstavby 456 dní, b) Chemkostav, a.s. – ponúkaná cena za celý predmet zákazky 7 199 847,99 eur bez DPH, teda 8 639 817,59 eur s DPH, lehota výstavby 444 dní, a c) BETPRES, s.r.o. – ponúkaná cena za celý predmet zákazky 7 290 753,75 eur bez DPH, teda 8 748 904,50 eur s DPH, lehota výstavby 445 dní.

6. Proces verejného obstarávania pokračoval uskutočnením elektronickej aukcie 5. septembra 2022, na základe ktorej komisia pre vyhodnotenie ponúk určila nasledujúce poradie uchádzačov po ukončení elektronickej aukcie: 1. žalobca, 2. Chemkostav, a.s., pričom žalobca v rámci danej

elektronickej aukcie v záujme dosiahnutia víťazstva v nej svoju pôvodnú ponuku ceny diela opakovane znížil.

7. Dňa 19. septembra 2022 bola medzi sťažovateľkou ako objednávateľom a žalobcom ako zhotoviteľom v zmysle § 526 a nasl. Obchodného zákonníka uzatvorená zmluva o dielo č. 2022/P/13, ktorej predmetom bol záväzok zhotoviteľa dodať objednávateľovi dielo – „*Výstavba mestskej plavárne v Ružomberku*“. Podľa čl. IV ods. 4.1 zmluvy o dielo č. 2022/P/13 bolo dohodnuté, že cena diela zodpovedá sume 7 151 562,43 eur bez DPH, teda sume 8 581 874,92 eur s DPH. Predmetná zmluva bola zverejnená v Centrálnom registri zmlúv 26. septembra 2022. Dodatkom č. 1 k uvedenej zmluve z 25. novembra 2022 uzatvoreným medzi sťažovateľkou ako objednávateľom a žalobcom ako zhotoviteľom zverejneným v Centrálnom registri zmlúv 8. decembra 2022 bolo dohodnuté, že sa nahradil ods. 4.1 článku IV zmluvy o dielo, čím sa zásadným spôsobom zvýšila cena diela bez DPH na sumu 8 309 979,29 eur, teda na sumu 9 971 975,15 eur s DPH. O uvedenom dodatku nebolo informované Mestské zastupiteľstvo mesta Ružomberok a pôvodné vedenie sťažovateľky dokonca pri odovzdávaní funkcií zamlčalo jeho existenciu. Žalobca doteraz nevysvetlil okolnosti, za ktorých malo v takom krátkom čase po uzatvorení zmluvy o dielo dôjsť k takému zásadnému navýšeniu ceny diela, najmä po tom, čo v rámci elektronickej aukcie ešte svoju pôvodnú ponuku znižoval. Z uvedených dôvodov je podľa sťažovateľky dodatok č. 1 k zmluve o dielo absolútne neplatným právnym úkonom.

8. Pokiaľ ide o zamýšľané navýšenie ceny predmetného diela o sumu 1 158 416,86 eur, ku ktorému malo dôjsť v dôsledku pokútneho uzatvorenia uvedeného dodatku č. 1 k zmluve o dielo, k uzatvoreniu žiadnej zmluvy o úvere medzi sťažovateľkou a poskytovateľom úveru na financovanie tejto navýšenej ceny diela nikdy nedošlo. Mestské zastupiteľstvo mesta Ružomberok tiež nikdy nerozhodlo o tom, že by takto neoprávnene navýšenú cenu diela malo financovať mesto Ružomberok formou zvýšenia základného imania spoločnosti sťažovateľky o sumu 1 158 416,86 eur. Keďže podmienkou nadobudnutia účinnosti zmluvy o dielo bolo zabezpečenie úveru na financovanie celej ceny diela, podľa sťažovateľky uvedený dodatok objektívne ani nemohol nadobudnúť a ani nikdy nenadobudol účinnosť. Podpisom dodatku č. 1 k zmluve o dielo tak došlo k podstatnej zmene pôvodnej zmluvy o dielo, ktorá si bez akýchkoľvek pochybností vyžadovala nové verejné obstarávanie, ktoré ale nebolo zrealizované.

9. V súvislosti s uvedeným postupom a so skutočnosťami bolo zo strany sťažovateľky a mesta Ružomberok podané trestné oznámenie, pričom v súvislosti s uzatvorením uvedeného dodatku, ktorý evokuje podozrenie z pokusu o tunelovanie verejných zdrojov, sa už vo veci vykonáva vyšetrovanie Krajským riaditeľstvom Policajného zboru v Žiline. Sťažovateľka je toho názoru, že konanie spočívajúce v uzatvorení dodatku č. 1 je nielen neplatné, ale navyše aj spôsobilé naplniť zákonné znaky trestného činu porušovania povinností pri správe cudzieho majetku v zmysle § 237 Trestného zákona.

10. Cena diela upravená dodatkom č. 1 je výrazne vyššia ako cena diela, ktorú v rámci verejného obstarávania ponúkali v poradí druhý a tretí uchádzač – spoločnosti Chemkostav, a.s., a BETPRES, s.r.o. Sťažovateľka podotýka, že lehota výstavby v zmysle návrhu na plnenie kritérií spoločnosti Chemkostav, a.s., zodpovedala 444 kalendárnym dňom a spoločnosti BETPRES, s.r.o., zodpovedala 445 kalendárnym dňom. Ponuka lehoty na zhotovenie diela žalobcom v dĺžke

456 kalendárnych dní bola zjavne najmenej výhodná v porovnaní s týmito neúspešnými uchádzačmi.

11. Žalobca podaním z 20. februára 2023 požiadal sťažovateľku o predĺženie lehoty výstavby diela o 120 dní. Uvedenú požiadavku zopakoval aj v e-mailovej správe z 21. februára 2023 doručenej priamo konateľovi sťažovateľky, na čo bolo žalobcovi oznámené, že návrh na predĺženie lehoty zhotovenia diela nebude akceptovaný. V rámci rokovaní so žalobcom bolo tomuto priamo oznámené, že v prípade omeškania žalobcu so zhotovením diela bude sťažovateľka trvať na uplatnení zmluvne dojednaných sankčných nárokov s tým spojených. Reakciou žalobcu na uvedené skutočnosti boli jeho aj verejne publikované vyjadrenia, že, počnúc 13. marcom 2023, prerušuje práce na stavebnom diele a stavenisko opustil, pričom od vtedy neuskutočnil na stavbe žiadnu činnosť. Navyše sa vyjadril, že dielo nie je možné dokončiť v zmluvne dohodnutom termíne do konca roka 2023.

12. Sťažovateľka z dôvodov podrobne uvedených v jej podaní z 15. marca 2023 odstúpila od zmluvy o dielo, v dôsledku čoho došlo k jej zrušeniu. Trvá na tom, že ňou zrealizované odstúpenie od zmluvy je plne dôvodné a platné. Žalobcovi nič nebránilo v pokračovaní v realizovaní stavebných prác a legenda o údajnom neposkytovaní súčinnosti zo strany sťažovateľky je len účelovou obranou žalobcu nemajúcou žiaden skutkový základ.

13. O odvolaní sťažovateľky proti uzneseniu okresného súdu bolo rozhodnuté napadnutým rozhodnutím krajského súdu tak, že uznesenie okresného súdu č. k. 38Cb/156/2023-496 z 19. decembra 2023 bolo potvrdené.

14. Okresný súd po rozhodnutí o odvolaní vydal 27. februára 2024 opravné uznesenie č. k. 38Cb/156/2023-588, v ktorom podľa sťažovateľky nešlo o žiadnu opravu chyby, keďže došlo k zaťaženiu ďalšieho majetku sťažovateľky, a to dokonca takého, ktorý ani nebol predmetom návrhu na vydanie zabezpečovacieho opatrenia. Okresný súd opravil údaje týkajúce sa [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ], keď pôvodný zápis o druhu pozemku zastavaná plocha a nádvorie opravil na ostatná plocha, a navyše pokiaľ ide o nehnuteľnosť zapísanú na [REDAKOVANÉ], predstieraná oprava spočíva v tom, že do výroku doplnil spoluvlastnícky podiel na pozemku pod stavbou [REDAKOVANÉ] vo veľkosti 87/7008, hoci tento podiel na pozemku nebol predmetom návrhu na vydanie zabezpečovacieho opatrenia.

II.

Argumentácia sťažovateľky

15. Podstatou argumentácie sťažovateľky je skutočnosť, že podľa jej názoru je napadnuté rozhodnutie arbitrárne a nepreskúmateľné.

16. Sťažovateľka argumentuje, že zabezpečovacím opatrením bolo zriadené záložné právo v prospech žalobcu, a to bez akéhokoľvek časového obmedzenia, pričom bolo zriadené na zabezpečenie pohľadávky, ktorá nie je ani len v základných smeroch osvedčená.

17. S výnimkou nárokov na zaplatenie sumy z titulu dvoch, aj to nesprávne vystavených faktúr za november a december 2022, a preto doteraz nespliatných, celá ostatná časť žalovanej pohľadávky nemá pôvod v uzatvorenej zmluve o dielo, a preto je neopodstatnená. Žalobca si uplatnil aj práce

navyš, čo je podľa sťažovateľky v rozpore so zmluvou o dielo. Ak sťažovateľka žiadala od žalobcu opravu faktúr, čo sa neudialo, tak nemôže byť v omeškaní.

18. Prostý odkaz na pohľadávku žalobcu voči sťažovateľke uplatnenú v konaní na okresnom súde pod sp. zn. 38Cb/156/2023 je úplne nekonkrétny, pretože v návrhu na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia sú označené viaceré pohľadávky. Ak výrok nariadeného zabezpečovacieho opatrenia odkazuje na žalobu vo veci samej, bolo podľa názoru sťažovateľky povinnosťou súdu najneskôr s doručením zabezpečovacieho opatrenia doručiť jej aj žalobu vo veci samej, čo sa ale nestalo.

19. O existencii žalovanej pohľadávky dokonca podľa tvrdení žalobcu obsahujúcej DPH nebol vystavený daňový doklad na sumu 2 203 396,25 eur. Uplatňovanie nárokov, ktorých súčasťou má byť DPH bez toho, aby žalobca vystavil daňový doklad a podal priznanie k DPH predpísaným spôsobom, je v rozpore so zákonom.

20. Argumentáciu, že sťažovateľka neprevádza svoj majetok, nerobí žiadne netradičné majetkové dispozície a nemarí žiadnym spôsobom možnosť prípadného uspokojenia prípadných pohľadávok žalobcu, odvolací súd nezohľadnil. Z predloženej účtovnej závierky je navyše zrejmý zásadný nárast jej majetku medzi 31. decembrom 2021 a 31. decembrom 2022. Podľa sťažovateľky žalobca v konaní neosvedčil existenciu obavy zo zmarenia exekúcie.

21. Odvolací súd tiež nezohľadnil, že z účtovnej závierky za rok 2022 riadne zverejnenej v registri účtovných závierok je zrejmé, že hodnota majetku sťažovateľky k 31. decembru 2022 zodpovedá sume 15 909 585 eur, pričom len hodnota dlhodobého hmotného majetku tejto spoločnosti zodpovedá sume 13 670 822 eur. Sťažovateľka je obchodnou spoločnosťou, ktorá nie je jednoosobovou spoločnosťou či garážovou firmou, ale serióznou spoločnosťou nakladajúcou s verejnými zdrojmi pod verejnou kontrolou orgánov mesta Ružomberok a je výlučným vlastníkom tepelných rozvodov v meste Ružomberok, pričom je výhradným a takpovediac monopolným dodávateľom tepla pre domácnosti v meste Ružomberok, a teda má zabezpečený trvalý a doslova istý zdroj príjmov. Výnosy z hospodárskej činnosti sťažovateľky za rok 2022 dosiahli sumu 5 152 737 eur, pričom tieto v roku 2023 ešte narástli.

22. To, že sťažovateľka má aj iné úvery, je podľa nej irelevantné, keďže ide o transparentné bankové úvery, ktoré sa riadne splácajú. Sťažovateľka rešpektuje platobnú disciplínu, je napojená na verejné zdroje mesta Ružomberok a už z toho pohľadu je vylúčená akákoľvek obava z ohrozenia prípadnej budúcej exekúcie, pričom nemá žiadne záväzky, ktoré by boli proti nej exekučne vymáhané. Už uvedené okolnosti preukazujú, že sťažovateľka je vo vynikajúcej ekonomickej kondícii, disponuje majetkom postačujúcim na uhradenie záväzkov vo výške neoprávnene uplatňovanej v danom súdnom spore, nerobí žiadne úkony smerujúce k ukračovaniu svojich veriteľov, a preto je úplne vylúčená existencia akejkoľvek obavy z toho, že by ako obchodná spoločnosť, za ktorou stojí mesto Ružomberok, neplnila oprávnené nároky tretích osôb. Všetky prípadné nároky, ktoré vznikli v súvislosti s realizáciou zámeru výstavby mestskej plavárne v Ružomberku, sa pritom zaviazalo v konečnom dôsledku znášať samotné mesto Ružomberok.

23. Žalobca v rámci elektronickej aukcie, ktorou bol završený proces verejného obstarávania, konal tak, aby verejné obstarávanie vyhral s najnižšou ponúkanou cenou, ktorú následne doslova „potajme“ krátko pred nástupom nového vedenia mesta Ružomberok do funkcií po komunálnych voľbách a spôsobom, ktorý je dnes vyšetrovaný orgánmi polície, zvýšil o sumu takmer

1 200 000 eur s odôvodnením, že sa mali za taký krátky čas po uzatvorení zmluvy o dielo zmeniť skutočnosť rozhodné pre realizáciu diela. Navyše opustil stavenisko po tom, čo bola namietaná neplatnosť a neúčinnosť dodatku č. 1 k zmluve o dielo, a po tom, čo mu bolo jasne vysvetlené, že ním prejavovaná snaha o opätovné navyšovanie ceny diela o akési práce navyše, na ktoré podľa zmluvy o dielo nemohol vzniknúť žiadny právny nárok, nebude vôbec akceptovaná. Žalobca tiež verejne priznal, že nie je schopný dielo zhotoviť v ním deklarovanom a dojednanom čase na zhotovenie diela.

24. Sťažovateľka odvolaciemu súdu vyčíta, že vo svojom rozhodnutí nedal odpovede na námietky neosvedčenia ohrozenia práv žalobcu, nejasnosti a nezrozumiteľnosti návrhu na zabezpečovacie opatrenie, tiež na argumenty, že podľa iných súdnych rozhodnutí a súdnej praxe nie je možné v danej veci hovoriť o ohrození práv žalobcu a obave z ohrozenia exekúcie, a nedal odpoveď ani na žiadnu z výhrad k tomu, že v danej veci sa zabezpečuje iluzórna a ničím neosvedčená pohľadávka.

III.

Vyjadrenie krajského súdu a replika sťažovateľky

III.1. Vyjadrenie krajského súdu:

25. Na výzvu ústavného súdu na vyjadrenie k ústavnej sťažnosti reagoval predseda krajského súdu, ktorý v podaní sp. zn. Spr 479/24 z 18. septembra 2024 na základe stanoviska sudkyne spravodajkyne JUDr. Miriam Boborovej Sninskej uviedol, že odvolací súd je podľa § 379 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) viazaný rozsahom odvolania, preto odvolanie sťažovateľky proti uzneseniu okresného súdu sp. zn. 38Cb/156/2023 z 19. decembra 2023 prejednal len v rozsahu, v akom bolo napadnuté. Ak bolo sťažovateľke zrejmé, že v návrhu na vydanie zabezpečovacieho opatrenia, ako aj v uznesení okresného súdu sp. zn. 38Cb/156/2023 z 19. decembra 2023 neboli presne špecifikované údaje týkajúce sa nehnuteľností, mohla túto skutočnosť namietat v podanom odvolaní a v rámci odvolacieho konania by bolo o nej rozhodnuté. Odvolací súd v odvolacom konaní preskúmal všetky podstatné námietky (odvolacie dôvody) vznesené sťažovateľkou proti uzneseniu okresného súdu a zákonným spôsobom o nich rozhodol, preto sťažovateľka podľa predsedu krajského súdu nevyužila všetky prostriedky svojej obrany.

26. Sťažovateľka ďalej v ústavnej sťažnosti namietala, že krajský súd sa v rámci odvolacieho konania nevysporiadal so všetkými vznesenými námietkami v odvolacom konaní. Táto námietka sťažovateľky je podľa predsedu krajského súdu neopodstatnená, pretože uznesenie krajského súdu sp. zn. 41Cob/11/2024 z 2. februára 2024 má všetky náležitosti, je riadne odôvodnené, presvedčivé a dáva odpovede na všetky podstatné skutočnosti a na skutočnosti, ktoré majú podstatný význam pre rozhodnutie. Odvolací súd v rozhodnutí o odvolaní nemusí dať odpoveď na všetky otázky a najmä na tie, ktoré pre rozhodnutie nemajú žiadny význam.

27. K námietke sťažovateľky o zriadení záložného práva v prospech žalobcu bez akéhokoľvek časového obmedzenia predseda krajského súdu poukázal na § 334, § 335 ods. 1, 2, 3 a § 344 CSP, z ktorých vyplýva, že sťažovateľka má zákonnú možnosť kedykoľvek podať návrh na zrušenie zabezpečovacieho opatrenia v prípade existencie predpokladov na rozhodnutie o zrušení zabezpečovacieho opatrenia.

28. Podľa predsedu krajského súdu sťažovateľka v ústavnej sťažnosti namietala aj skutočnosti týkajúce sa veci samej. Odvolací súd v tomto prípade v rámci preskúmania odvolania proti rozhodnutiu o nariadení zabezpečovacieho opatrenia nemôže preskúmať námietky týkajúce sa veci samej, pretože napadnuté uznesenie okresného súdu sp. zn. 38Cb/156/2023 z 19. decembra 2023 s predmetom veci nesúvisí. Predseda krajského súdu poukázal aj na osobitnú povahu inštitútu zabezpečovacieho opatrenia, ktorému zodpovedá zjednodušený a zrýchlený procesný postup súdu pri rozhodovaní o jeho návrhu, resp. o podanom odvolaní v zákonnej lehote na rozhodnutie do 30 dní.

29. Z uvedených skutočností podľa názoru predsedu krajského súdu vyplýva, že rozhodnutie krajského súdu je jasné, výstižné a dáva odpoveď na všetky rozhodné skutočnosti pre rozhodnutie o potvrdení rozhodnutia, ktorým bolo nariadené zabezpečovacie opatrenie. Ústavná sťažnosť sťažovateľky je dôvodná iba v tej časti, v ktorej sťažovateľka namieta porušenie základného práva postupom a opravným uznesením okresného súdu sp. zn. 38Cb/156/2023 z 27. februára 2024, ktorým rozhodol nad rámec petitu po rozhodnutí o odvolaní uznesením krajského súdu sp. zn. 41Cob/11/2024 z 2. februára 2024. Z tejto skutočnosti vyplýva, že ak bolo porušené základné právo sťažovateľky, tak bolo porušené postupom okresného súdu, a nie krajského súdu.

30. Vzhľadom na uvedené skutočnosti predseda krajského súdu navrhol, aby ústavný súd v konaní o podanej ústavnej sťažnosti rozhodol tak, že základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru sťažovateľky porušené neboli.

III.2. Vyjadrenie zúčastnenej osoby:

31. Zúčastnená osoba sa na výzvu ústavného súdu z 22. augusta 2024 k ústavnej sťažnosti nevyjadrila.

III.3. Replika sťažovateľky:

32. Sťažovateľka na výzvu ústavného súdu reagovala na vyjadrenie predsedu krajského súdu podaním z 8. októbra 2024, v ktorom poukazuje na skutočnosť, že si je vedomá, že súd sa v odôvodnení svojho rozhodnutia nemusí vysporiadať s každým argumentom, avšak je povinný dať odpovede na všetky také, ktoré majú pre vec náležitý význam. Opačný postup by pritom znamenal zásah do práva na spravodlivý proces vyplývajúceho z čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru. Uvedené podporuje aj konštantná judikatúra ústavného súdu a Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“).

33. V tomto kontexte sťažovateľka dáva do pozornosti nález ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 115/03 z 3. júla 2003 (obdobne III. ÚS 119/03, III. ÚS 209/04), uznesenia sp. zn. IV. ÚS 200/09, sp. zn. II. ÚS 193/06, sp. zn. III. ÚS 197/07. Ak ide o argument, ktorý je vo veci rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (II. ÚS 410/06, IV. ÚS 279/2018).

34. Krajský súd sa podľa sťažovateľky vo svojom rozhodnutí nevysporiadal so všetkými ňou vznesenými relevantnými námietkami. Samotné dôvody rozhodnutia odvolacieho súdu sú *de facto* zhmotnené v bodoch 38 až 42 rozhodnutia, pričom úplne opomínajú odpoveď na odvolacie námietky sťažovateľky, ktoré majú zásadný charakter. Krajský súd vo svojom rozhodnutí opomenul

námietku týkajúcu sa neosvedčenia ohrozenia práv žalobcu, čo je pre rozhodnutie o nariadení zabezpečovacieho opatrenia zásadné. Ide o jednu z hmotnoprávných podmienok, aby vôbec zabezpečovacie opatrenie mohlo byť vydané. Posudzovanie osvedčenia práva nemožno stotožňovať s prejednaním uplatneného práva vo veci samej, k čomu existuje rozsiahla rozhodovacia prax slovenských súdov.

35. Rovnako krajský súd opomenul námietku sťažovateľky v odvolaní týkajúcu sa nejasnosti a nezrozumiteľnosti návrhu na vydanie zabezpečovacieho opatrenia, hoci bola odôvodnená a konkretizovaná, a tiež neodpovedal ani na tvrdenie, že podľa iných súdnych rozhodnutí a súdnej praxe nie je možné v danej veci hovoriť o ohrození práv žalobcu ani o dôvodnej obave z ohrozenia exekúcie s ohľadom na konkretizované skutkové okolnosti na strane sťažovateľky ako procesnej strany, proti ktorej návrh smeroval.

36. Taktiež bez odpovede zostali výhrady k tomu, že zabezpečenie sa týka iluzórnej a ničím neosvedčenej pohľadávky, keďže žalobca skutočne v návrhu nepredložil žiadne dôkazy o tom, že by uplatňovaná pohľadávka bola aspoň čiastočne preukázaná alebo osvedčená, čo sa týka právneho dôvodu a výšky.

37. Podľa § 325 ods. 1 CSP je základnou hmotnoprávnou podmienkou na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia buď potreba bezodkladnej úpravy pomerov účastníkov konania, alebo existencia opodstatnenej obavy, že exekúcia bude ohrozená, t. j. aspoň jedna z týchto podmienok musí byť naplnená, inak nemôže byť zabezpečovacie opatrenie vydané.

38. V tomto prípade je táto podmienka kľúčová, pretože bez preukázania konkrétnej obavy z ohrozenia exekúcie nie je možné vydanie zabezpečovacieho opatrenia považovať za zákonné. Krajský súd sa v napadnutom rozhodnutí touto otázkou nijako konkrétne nezaoberal a nereagoval na námietky sťažovateľky, ktorá v odvolaní uviedla, že žalobca nepreukázal žiadne konkrétne dôkazy, ktoré by potvrdili reálnu hrozbu zmarenia exekúcie. Žalobca ani nepredložil žiadne dôkazy, ktoré by osvedčili, že sťažovateľka vykonáva úkony, ktorými by ukracovala veriteľov, alebo že by sa snažila vyhýbať splneniu prípadných záväzkov. Práve naopak, sťažovateľka preukázala svoju stabilnú ekonomickú situáciu, ako aj to, že nemá žiadne exekučné konania vedené proti nej. Tieto skutočnosti jednoznačne oslabujú tvrdenia žalobcu a krajský súd mal povinnosť tieto námietky posúdiť, pretože išlo o námietky pre danú vec a konanie zásadné.

39. Tieto námietky sťažovateľky sú podstatné, pretože sa týkajú samotných základných hmotnoprávných podmienok na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia. Zabezpečovacie opatrenie sa nevydáva automaticky v každom prípade, ale musí byť podložené dôkazmi, ktoré osvedčujú reálnu potrebu ochrany práv žalobcu a naplnenie zákonom stanovených podmienok na uplatnenie tohto inštitútu. Odvolací súd bol povinný prihliadnuť na tieto námietky, pretože jedine takým spôsobom môže byť jeho rozhodnutie považované za zákonné a spravodlivé. Ak všeobecný súd v konaní o návrhu na vydanie zabezpečovacieho (ale analogicky aj neodkladného) opatrenia nevysvetlí, prečo je potrebné upraviť pomery účastníkov alebo prečo je opodstatnená obava z ohrozenia exekúcie v danom prípade, dochádza k vážnemu procesnému pochybeniu, ktoré má zásadný vplyv na zákonnosť celého konania.

40. Nereagovanie súdu na tieto zásadné otázky spôsobuje, že odôvodnenie napadnutého rozhodnutia je nedostatočné a rozhodnutie je nepreskúmateľné práve pre nedostatok dôvodov.

Nemožno tak hovoriť o rozhodnutí spravodlivom. Zároveň to znamená, že krajský súd sa nevysporiadal s jednou zo základných podmienok na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia, čo vedie k záveru, že rozhodnutie o nariadení zabezpečovacieho opatrenia nemá zákonný základ.

41. Odôvodnenie napadnutého rozhodnutia vzhľadom na uvedené sťažovateľka naďalej považuje za nedostačujúce. Nedostatočné odôvodnenie výrokov rozhodnutí vyvoláva pochybnosti a nedôveru v súdnicstvo, obzvlášť ak ostáva procesná strana ignorovaná vo svojich podstatných námietkach.

42. Vzhľadom na to sťažovateľka trvá na podanej ústavnej sťažnosti a navrhuje vysloviť porušenie označených práv a zrušiť napadnuté rozhodnutie.

IV.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

43. V priebehu konania o ústavnej sťažnosti došlo k zmene právneho zástupcu sťažovateľky. Sťažovateľka odvolala plnú moc pôvodnému právnenému zástupcovi – Advokátska kancelária JUDr. Ladislav Jančí, s. r. o., Dončova 1451/21, Ružomberok, a 4. septembra 2024 udelila splnomocnenie na zastupovanie v konaní o tejto ústavnej sťažnosti advokátskej kancelárii Hronček & Partners, s. r. o., Kálov 1, Žilina.

44. Ústavný súd v súlade s § 58 ods. 3 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) upustil od ústneho pojednávania vo veci ústavnej sťažnosti, keďže na základe podania krajského súdu, berúc do úvahy skutočnosti vyplývajúce zo súdneho spisu vzťahujúceho sa na napadnuté konanie, a na základe vyjadrenia sťažovateľky dospel k záveru, že od ústneho pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

45. Podstatou argumentácie sťažovateľky je námietka porušenia označených základných práv uznesením krajského súdu č. k. 41Cob/11/2024-567 z 2. februára 2024 tým, že krajský súd nereagoval v odôvodnení svojho rozhodnutia na námietky sťažovateľky týkajúce sa nesplnenia jedného zo základných predpokladov na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia, ktorým je existencia opodstatnenej obavy, že exekúcia bude ohrozená.

46. V súlade so svojou stabilnou judikatúrou ústavný súd poukazuje na to, že rozhodovanie a rozhodnutie o návrhu na predbežné opatrenie (analogicky aj o neodkladnom a zabezpečovacom opatrení, pozn.) v civilnom sporovom konaní (predtým občianskom súdnom konaní) je súčasťou základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (m. m. II. ÚS 222/04, II. ÚS 37/00, II. ÚS 46/00, I. ÚS 46/00). Hoci spočiatku EŠLP vylučoval aplikovateľnosť čl. 6 ods. 1 dohovoru na rozhodovanie v otázke neodkladných opatrení, pretože nie sú rozhodnutiami o občianskych právach alebo záväzkoch, jeho neskoršia judikatúra (rozsudok veľkého senátu z 15. 10. 2009 vo veci Micallef proti Malte, sťažnosť č. 17056/06; rozsudok z 13. 1. 2011 vo veci Kübler proti Nemecku, sťažnosť č. 32715/06, § 48; rozsudok z 12. 1. 2012 vo veci Pekárny a cukrárny Klatovy, a. s., proti Českej republike, sťažnosť č. 12266/07, § 64 – § 71) dokazuje postupný príklon k aplikovateľnosti čl. 6 ods. 1 dohovoru aj na citované konania.

47. Vo vzťahu k čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru ústavný súd uvádza, že formuláciou uvedenou v čl. 46 ods. 1 ústavy ústavodarca v základnom právnom predpise Slovenskej republiky vyjadril zhodu zámerov vo sfére práva na súdnu ochranu s právnym režimom súdnej ochrany podľa

dohovoru (II. ÚS 71/97). Z uvedeného dôvodu preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (IV. ÚS 195/07).

48. Ústavný súd opakovane judikoval, že posúdenie podmienok na nariadenie neodkladného (a rovnako aj zabezpečovacieho) opatrenia je vecou všeobecných súdov. Ústavný súd preto posudzuje problematiku neodkladných/zabezpečovacích opatrení zásadne iba v ojedinelých prípadoch a k zrušeniu napadnutého rozhodnutia o nariadení takéhoto opatrenia alebo o zamietnutí návrhu na jeho vydanie pristupuje len za celkom výnimočných okolností. Do rozhodnutí všeobecných súdov v takých prípadoch môže zasiahnuť iba za predpokladu, že by rozhodnutím všeobecného súdu došlo k procesnému excesu, ktorý by zakladal zjavný rozpor s princípmi spravodlivého procesu (m. m. I. ÚS 19/2020, II. ÚS 407/2020).

49. Ústavný súd sa oboznámil s napadnutým uznesením krajského súdu, aby v kontexte jeho obsahu vyhodnotil obsah námietok prezentovaných sťažovateľkou v ústavnej sťažnosti. Zároveň posúdil zlučiteľnosť obsahu napadnutého uznesenia s limitmi vyjadrenými v čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru, ktorých porušenie sa namieta. Inými slovami, posudzoval ústavnú udržateľnosť napadnutého uznesenia.

50. Pokiaľ ide o námietku krajského súdu vznesenú vo vyjadrení k ústavnej sťažnosti, že sťažovateľka nevyčerpala všetky prostriedky ochrany pred podaním ústavnej sťažnosti, keďže nepodala návrh na zrušenie zabezpečovacieho opatrenia, ústavný súd k tomu poznamenáva, že sťažovateľka v ústavnej sťažnosti namieta, že od začiatku neboli splnené predpoklady na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia, avšak návrh na zrušenie zabezpečovacieho opatrenia je možné uplatniť iba vtedy, ak dodatočne odpadnú dôvody, pre ktoré bolo zabezpečovacie opatrenie nariadené, a preto dôvodom na zrušenie zabezpečovacieho opatrenia nemôže byť skutočnosť, že neboli splnené predpoklady na jeho nariadenie.

51. V relevantnej časti odôvodnenia napadnutého rozhodnutia sa uvádza, že v danom prípade bola osvedčená existencia všetkých už uvedených základných zákonných predpokladov na zriadenie zabezpečovacieho opatrenia. Sťažovateľka v odvolaní nespochybnila skutočnosť, že sa proti nej vedie súdny spor, v ktorom sa žalobca proti nej domáha zaplatenia sumy 2 203 396,25 eur s príslušenstvom, namietala len, že popiera žalobcom uplatnený nárok v celom rozsahu, poukazovala na to, že žalobcom uplatnená suma pozostáva z viacerých pohľadávok, pričom z napadnutého uznesenia nie je zrejmé, ktorú konkrétnu pohľadávku žalobcu uplatnenú žalobou má nariadené zabezpečovacie opatrenie zabezpečovať. Skutočnosti uvádzané sťažovateľkou v podanom odvolaní, že jej záväzky súvisiace s výstavbou plavárne v Ružomberku prebralo na seba mesto Ružomberok, sú v kontexte konania o nariadení zabezpečovacieho opatrenia podľa názoru odvolacieho súdu bezpredmetné. Odvolací zastával názor, že pokiaľ sťažovateľka odstúpila od uzatvorenej zmluvy o dielo a žalobcovi nezaplatila ním vyfakturované sumy (pričom žalobca sa domáhal žalobou aj ďalších nárokov vyplývajúcich z odstúpenia od zmluvy), je nepochybné, že plaváreň v Ružomberku ostala rozostavaná a že sťažovateľka si bude musieť nájsť nového zmluvného dodávateľa na dokončenie prác na dostavenie plavárne v Ružomberku. Pokiaľ sťažovateľka poukazuje na svoje finančné možnosti s ohľadom na jednotlivé úvery, nepreukázala, resp. neosvedčila, že tieto finančné prostriedky by v prípade úspechu žalobcu v žalobe vo veci samej postačovali na úhradu žalobcom uplatnenej pohľadávky, ako aj na cenu dokončenia plavárne v Ružomberku. Samotné tvrdenia sťažovateľky o tom, že má dostatok finančných prostriedkov

v prípade úspechu žalobcu v konaní na uhradenie prípadnej žalobcovej pohľadávky, podľa odvolacieho súdu nemá oporu v tvrdeniach a dôkazoch predložených sťažovateľkou k podanému odvolaniu (bod 38 uznesenia).

52. Krajský súd uzavrel, že sťažovateľka žiadnym právne relevantným spôsobom nespochybnila existenciu obavy z budúceho zmarenia exekúcie týkajúcej sa uplatňovanej pohľadávky žalobcu. Pokiaľ namietala nedôvodnosť žaloby o zaplatenie sumy 2 203 396,25 eur s príslušenstvom, túto obranu a argumentáciu bude môcť použiť v konaní vo veci samej týkajúcej sa uplatnenej pohľadávky, a nie v konaní o nariadení zabezpečovacieho opatrenia, ktoré vzhľadom na svoj charakter a účel neumožňuje riešiť otázku samotnej dôvodnosti a opodstatnenosti žalovanej pohľadávky (bod 38 uznesenia).

53. V súvislosti s vymedzeným predmetom ústavnej sťažnosti považuje ústavný súd za potrebné zvýrazniť, že sťažovateľka namietala v podanom odvolaní nesplnenie jedného zo základných predpokladov na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia, ktorým je existencia opodstatnenej obavy, že exekúcia bude ohrozená. Argumentovala, že neprevádza svoj majetok, nerobí žiadne netradičné majetkové dispozície a nemarí žiadnym spôsobom možnosť prípadného uspokojenia prípadných pohľadávok žalobcu. Z predloženej účtovnej závierky vyplýva nárast jej majetku medzi 31. decembrom 2021 a 31. decembrom 2022. Z účtovnej závierky za rok 2022 zverejnenej v registri účtovných závierok vyplýva, že hodnota majetku sťažovateľky k 31. decembru 2022 zodpovedá sume 15 909 585 eur, pričom len hodnota dlhodobého hmotného majetku zodpovedá sume 13 670 822 eur. Sťažovateľka je výhradným dodávateľom tepla pre domácnosti v meste Ružomberok, a teda má zabezpečený trvalý a istý zdroj príjmov. Výnosy z hospodárskej činnosti sťažovateľky za rok 2022 dosiahli sumu 5 152 737 eur (čo je viac ako dvojnásobne vyššia suma v porovnaní s pohľadávkou žalobcu, ktorá je predmetom súdneho konania). Tieto výnosy v roku 2023 ešte narástli. Sťažovateľka argumentovala aj tým, že nemá žiadne záväzky, ktoré by boli proti nej exekučne vymáhané, teda svoje záväzky si uhradza a nie sú proti nej vedené exekučné konania.

54. Ústavný súd poukazuje na skutočnosť, že krajský súd sa s argumentáciou sťažovateľky uvedenou v predchádzajúcom bode tohto nálezu v odôvodnení napadnutého rozhodnutia nevysporiadal, pričom išlo o námietky, ktoré boli rozhodujúce pre určenie, či bol splnený jeden zo základných predpokladov na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia, ktorým je existencia opodstatnenej obavy, že exekúcia bude ohrozená. Krajský súd v napadnutom rozhodnutí argumentoval iba tým, že sťažovateľka neosvedčila, že jej finančné prostriedky by v prípade úspechu žalobcu v žalobe vo veci samej postačovali na úhradu žalobcom uplatnenej pohľadávky, ako aj na cenu dokončenia plavárne v Ružomberku, ale bližšie sa k námietkam uvedeným v predchádzajúcom bode tohto nálezu nevyjadril.

55. Vzhľadom na to, že krajský súd pri rozhodovaní o nariadení zabezpečovacieho opatrenia opomenul zohľadniť podstatné námietky sťažovateľky týkajúce sa jedného zo základných predpokladov na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia (existencia opodstatnenej obavy, že exekúcia bude ohrozená), ústavný súd, konštatujúc zjavný rozpor s princípmi spravodlivého procesu, rozhodol, že napadnutým uznesením krajského súdu došlo k porušeniu základných práv sťažovateľky vyjadrených v čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku tohto nálezu).

56. Keďže ústavný súd rozhodol, že napadnutým uznesením došlo k porušeniu označených práv sťažovateľky, bolo potrebné zároveň v zmysle čl. 127 ods. 2 ústavy a § 133 ods. 2 zákona o ústavnom súde rozhodnúť o zrušení napadnutého uznesenia a v záujme efektívnej ochrany práv sťažovateľky aj vrátiť vec v zmysle § 133 ods. 3 písm. b) zákona o ústavnom súde krajskému súdu na ďalšie konanie a rozhodnutie (bod 2 výroku tohto nálezu).

57. Po zrušení napadnutého uznesenia a vrátení veci na ďalšie konanie bude krajský súd povinný opätovne rozhodnúť o odvolaní sťažovateľky, pričom bude viazaný právnym názorom ústavného súdu vyjadreným v tomto náleze (§ 134 ods. 1 zákona o ústavnom súde).

V.

Trovy konania

58. Ústavný súd priznal sťažovateľke (§ 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde) nárok na náhradu trov konania v celkovej sume 1 285,13 eur (bod 3 výroku tohto nálezu).

59. Návrh na priznanie trov právneho zastúpenia ústavný súd posudzoval podľa vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“). Sťažovateľke priznal trovy právneho zastúpenia za 3 úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia, písomné podanie ústavnej sťažnosti, replika) podľa § 13a ods. 1 písm. a) a c) vyhlášky. Ústavný súd vychádzal zo základnej sadzby tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby za rok 2024 v sume 343,25 eur (1/6 výpočtového základu podľa § 11 ods. 3 vyhlášky), tiež zo sadzby za náhradu hotových výdavkov (režijný paušál) za každý úkon právnej služby za rok 2024 v sume 13,73 eur (1/100 výpočtového základu podľa § 16 ods. 3 vyhlášky) zvýšených o DPH, čo spolu predstavuje sumu 1 285,13 eur (bod 3 výroku tohto nálezu).

60. Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia je krajský súd povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľky (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 CSP) označeného v záhlaví tohto nálezu v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 22. októbra 2024

Miloš Maďar
predseda senátu